 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZPA/RI;QP2	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH		Wydanie nr: 4 z dnia: 2021.10.18
ZAKŁAD PATOMORFOLOGII PRACOWNIA IMMUNOLOGII			Strona 1 z 4
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – ZAKŁAD PATOMORFOLOGII PRACOWNIA IMMUNOLOGII			

I. Cel procedury

Celem wprowadzenia procedury jest ujednoczenie zasad pobierania materiału do badań laboratoryjnych i w konsekwencji ograniczenie do minimum lub wyeliminowanie błędu przedanalizy, mogącego pojawiać się w fazie przedlaboratoryjnej badania.

II. Zakres stosowania procedury

Procedura obowiązuje wszystkich pracowników Instytutu „Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka” (IPCZD) pobierających materiał do badań, pracowników Pracowni Immunologii Zakładu Patomorfologii oraz pracowników placówek ochrony zdrowia zlecających, dostarczających materiał do badań wykonywanych w Pracowni Immunologii Zakładu Patomorfologii IPCZD.

III. Opis postępowania

1. Sposób pobrania i przygotowania materiału do badania zależy od rodzaju materiału oraz typu zleconego badania.
2. Każdy rodzaj materiału pobrany od pacjenta jest uważany za materiał zakaźny i musi być traktowany jako potencjalne źródło zakażenia.
3. Standardem pobierania krwi żyłnej jest stosowanie systemów zamkniętych jednorazowego użytku. Używanie zestawów próżniowych zapewnia właściwą jakość próbek oraz zmniejsza ryzyko kontaktu osób pobierających, transportujących oraz wykonujących analizy z materiałem potencjalnie zakaźnym. Pobierając krew należy zwrócić uwagę na dobór probówki z odpowiednim antykoagulantem lub czynnikiem przyspieszającym wykrzepianie krwi.
4. Probówka musi być wypełniona krwią do określonej objętości, zgodnie ze wskazaniami producenta. Pożądana objętość jest określona na każdej probówce kreską na naklejce do wpisania danych identyfikacyjnych pacjenta.
5. Każdą probówkę, naczynie, do którego będzie pobierany materiał biologiczny należy wyraźnie oznakować imieniem i nazwiskiem pacjenta, nr PESEL, w przypadku noworodka numerem PESEL matki, w przypadku osób, które nie mają nadanego numeru PESEL – rodzaj i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, symbolem komórki zlecającej badanie i datą pobrania. W przypadku braku nr PESEL oznaczamy numerem dokumentu potwierdzającego tożsamość pacjenta, albo numerem identyfikacyjnym pacjenta, albo kodem kreskowym. Powyższy sposób oznakowania probówek dotyczy również materiału dostarczanego spoza szpitala.
6. Krew do badań rutynowych należy pobierać:
 - A. nie później niż do godziny 10⁰⁰,
 - B. na czczo, po wypoczynku nocnym,
 - C. przy zachowaniu dotychczasowej diety,
 - D. przed leczeniem lub po ewentualnym odstawieniu leków mogących wpływać na poziom ocenianych parametrów, o ile nie zaburza to procesu terapeutycznego.
7. Krew do badań od pacjentów ambulatoryjnych należy pobierać w godzinach rannych, od pacjentów pozostających na czczo po 10 – 16 godzinnej przerwie w spożywaniu posiłków.
8. Dokładnie wymieszać próbki z antykoagulantem, obracając „górną-dół”.
9. Należy zapobiegać hemolizie poprzez: odpowiedni dobór numeru igieł użytych do ukłucia, dostosowany do stanu żył pacjenta, nie „wyciskanie” krwi z naczyń żylnych, odpowiednie mieszanie probówek i niezamrażanie krwi pełnej.
10. Wymagania dotyczące rodzaju i ilości materiału do badań oraz pojemników stosowanych do pobrania materiału.

 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZPA/RI;QP2
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH	Wydanie nr: 4 z dnia: 2021.10.18
ZAKŁAD PATOMORFOLOGII PRACOWNIA IMMUNOLOGII		Strona 2 z 4
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – ZAKŁAD PATOMORFOLOGII PRACOWNIA IMMUNOLOGII		

Lp.	Rodzaj badania	Rodzaj pobranego materiału	Rodzaj próbki
1.	Przeciwciała przeciwdomysium w klasie IgA [End IgA]	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
2.	Przeciwciała przeciwdomysium w klasie IgG [End IgG]	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
3.	Przeciwciała przeciw transglutaminazie tkankowej w klasie IgA [tTg-IgA]	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
4.	Przeciwciała przeciw transglutaminazie tkankowej w klasie IgG [tTg-IgG]	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
5.	Przeciwciała przeciwko deaminowanemu peptydom gliadyny w klasie IgG [DPG – IgG]	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
6.	Przeciwciała przeciw całkowitej (natywnej) gliadynie w klasie IgA [AGA-IgA]	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
7.	Przeciwciała przeciw całkowitej (natywnej) gliadynie w klasie IgG [AGA-IgG]	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
8.	Panel przeciwciał p-tkankowych (ASMA, LKM, MAM, APCA)	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
9.	AHA - przeciwciała przeciwsercowe	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
10.	ANCA- przeciwciała przeciw granulocytom (zestaw)	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
11.	ASMA – przeciwciała przeciw mięśniom gładkim	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
12.	ANA - przeciwciała przeciwjądrowe	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
13.	Przeciwciała przeciw enterocytom	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
14.	Przeciwciała ASCA w klasie IgA [ASCA – IgA]	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
15.	Przeciwciała ASCA w klasie IgG [ASCA – IgG]	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
16.	Panel przeciwciał-przeciwko antygenom wątrobowym	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
17.	Panel przeciwciał przeciwko antygenom jądrowym	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Próbka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
18.	Ocena amplifikacji n-myc w preparatach histologicznych	Skrawek parafinowy tkanki	Nie dotyczy
19.	Ocena amplifikacji c-myc w preparatach histologicznych	Skrawek parafinowy tkanki	Nie dotyczy
20.	Ocena amplifikacji n-myc w rozmazach komórkowych	Rozmaz szpiku lub odcisk guza	Nie dotyczy
21.	Ocena amplifikacji c-myc w	Rozmaz szpiku lub odcisk	Nie dotyczy

	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZPA/RI;QP2
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH	Wydanie nr: 4 z dnia: 2021.10.18
ZAKŁAD PATOMORFOLOGII PRACOWNIA IMMUNOLOGII		Strona 3 z 4
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – ZAKŁAD PATOMORFOLOGII PRACOWNIA IMMUNOLOGII		

Lp.	Rodzaj badania	Rodzaj pobranego materiału	Rodzaj próbki
	rozmazach komórkowych	guza	
22.	EBV- materiał genetyczny (EBER)	Skrawek parafinowy tkanki	Nie dotyczy
23.	CMV- materiał genetyczny	Skrawek parafinowy tkanki	Nie dotyczy
24.	Wyprowadzanie linii komórkowej limfoblastów (LCL) z krwi obwodowej	Krew obwodowa pobrana na EDTA (5 ml krwi)	Probówka zawierająca wersenian potasowy (EDTA-K2 lub EDTA-K3)
25.	Kalprotektyna w surowicy	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Probówka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
26.	Ocena biopsji nerki i innych tkanek	Biopsja	Nie dotyczy
27.	Panel przeciwciał IgE – alergeny wziewne i pokarmowe	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Probówka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
28.	PR3 – przeciwciała przeciw proteazie 3	Krew obwodowa pobrana „na skrzep” (2 ml krwi)	Probówka zawierająca kulki przyspieszające wykrzepianie krwi
29.	Peptydy glutenowe w moczu [GP]	Mocz (5 ml)	Pojemnik na mocz niesterylny

11. W przypadku wykonywania więcej niż jednego badania (do 5 badań) z krwi obwodowej pobranej „na skrzep” należy pobrać 2 ml krwi. W pozostałych przypadkach informacje można uzyskać pod numerem telefonu Pracowni Immunologii: tel. 815 19 69 w godzinach 7.30 – 15.00.

Do obowiązków osoby pobierającej materiał należy w szczególności:

- A. Stosowanie przy każdym pacjencie nowych rękawiczek jednorazowego użytku.
 - B. Odkazanie preparatem antyseptycznym skóry w miejscu planowanego wkłucia, a następnie odczekać około 30 sekund do momentu wyschnięcia preparatu antyseptycznego.
 - C. Dokonywanie jednoznacznej identyfikacji i weryfikacji tożsamości pacjenta, od którego zostanie pobrany materiał.
 - D. Oznakowanie próbek zgodnie z wymaganiami.
 - E. Potwierdzenie podpisem na zleceniu pobrania materiału w sposób zgodny z wymaganiami.
12. Postępowanie ze środkami użytymi do pobrania:
- A. Probówki z antykoagulantem należy po pobraniu delikatnie wymieszać poprzez kilkukrotne obrócenie.
 - B. Do transportu lub wirowania odciągnąć tłok probówki - strzykawki, aż do zatrzaśnięcia, następnie tłok należy odłamać.
 - C. Igły użyte do pobrań umieścić w pojemniku na odpady medyczne, odpornym na przekłucie.
 - D. Rękawiczki jednorazowe umieścić w pojemniku na odpady medyczne zakaźne.
13. Warunki przyjęcia materiału do badań przez laboratorium.
- A. Próbkę muszą być właściwie oznakowane, by zapewnić ich prawidłową identyfikację. Próbki nieopisane nie zostaną przyjęte do laboratorium.
 - B. Każda próbka przyjmowana do laboratorium jest oceniana pod kątem prawidłowości pobrania i odpowiedniej ilości materiału w stosunku do zleconego badania. Próbki nie spełniające warunków umożliwiających wykonanie zleconego badania nie zostaną przyjęte do laboratorium.

	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZPA/RI;QP2
Institut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH	Wydanie nr: 4 z dnia: 2021.10.18
ZAKŁAD PATOMORFOLOGII PRACOWNIA IMMUNOLOGII		Strona 4 z 4
		Liczba załączników 0
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – ZAKŁAD PATOMORFOLOGII PRACOWNIA IMMUNOLOGII		

C. Do każdej próbki musi być dołączone odpowiednie, prawidłowo wypełnione zlecenie. Próbki dostarczone bez zlecenia lub z niewłaściwie wypełnionym zleceniem nie zostaną przyjęte do laboratorium.

IV. Dokumenty powiązane i przywołane

1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23.03.2006r. w sprawie standardów jakości dla medycznych laboratoriów diagnostycznych i mikrobiologicznych (Dz. U. 2019r., poz. 1923 z późn. zm.)
2. Aktualne zarządzenie dyrektora Instytutu "Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka" w sprawie wprowadzenia Programu Gospodarki Odpadami w Instytucie "Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka"
3. PX_ZPA/RI;QP1 Zlecenie badań laboratoryjnych

V. Wdrożenie procedury do stosowania

1. Kierownicy komórek organizacyjnych objętych zakresem stosowania procedury, zobowiązani są do zapoznania z treścią procedury podległych pracowników i nadzoru nad przestrzeganiem przez nich zawartych w niej zapisów.
2. Fakt zapoznania z niniejszą procedurą pracownicy potwierdzają podpisem.

Aktualizował	Sprawdził	Sprawdził	Sprawdził	Sprawdził	Zatwierdził
Asystent – Diagnosta Laboratoryjny	Kierownik Pracowni Immunologii	Kierownik Zakładu Patomorfologii	Z-ca Dyrektora ds. Klinicznych	Pełnomocnik Dyrektora ds. Systemu Zarządzania Jakością	Dyrektor IPCZD
dr n. med. Ewa Konopka	prof. dr hab. n. med. Bożena Cukrowska	prof. dr hab. n. med. Maciej Pronicki	dr hab. n. med. Bożenna Dembowska – Bagińska, prof. IPCZD	mgr inż. Anna Barańska	dr n. med. Marek Migdał
Data 22.09.2021 Podpis i pieczęćka	Data 22.09.2021 Podpis i pieczęćka	Data 17.09.2021 Podpis i pieczęćka	Data 12.10.2021 Podpis i pieczęćka	Data 12.10.2021 Podpis i pieczęćka	Data 12.10.2021 Podpis i pieczęćka